

Bijeenkomst regionale en lokale media Zuid-Holland

Vergaderdatum
26 juni 2019

Kenmerk

Status verslag
Concept

Verslaglegging door
Mevrouw Walkate (Notuleerservice Nederland)

Telefoonnummer
070- 441 7507

Verslag van de bijeenkomst regionale en lokale media Zuid-Holland, gehouden op 26 juni 2019 in het provinciehuis te Den Haag

AANWEZIG:

Voorzitter: de heer Weide
Griffier: mevrouw Pieters

VVD de heer Van Hemert
PvdA mevrouw Hijink, de heer Minderhout
PVV de heer De Vree
CDA de heer Rogier
SP mevrouw Van Aelst
D66 mevrouw Wilkeshuis
GroenLinks mevrouw Van Hunnik, mevrouw Kasbergen
ChristenUnie en SGP de heer Schonewille, de heer De Jager
50PLUS de heer Haasnoot
FvD de heer De Groot, de heer Sandmann
PvdD mevrouw Hoogerwerf

Tevens aanwezig: Professor De Jong (hoogleraar journalistiek en nieuwe media Universiteit Leiden), de heer Koetsenruijter (universitair docent Universiteit Leiden), de heer Ruijl (hoofdredacteur Omroep West), de heer Veldhuijzen (chef AD Haagsche Courant), de heer Nieman (voorzitter Leids Mediafonds), de heer Kik (senior onderzoeker Stimuleringsfonds voor de journalistiek), de heer Bruning (Nederlandse Vereniging van Journalisten), de heer De Waard (hoofdredacteur Sleutelstad Media B.V.), de heer Van der Lee (huis-aan-huiskranten van de Persgroep), de heer Van der Bol (journalist Omroep West), de heer Booister (WOS), de heer Schuttenbeld (Studio Alphen)

AFWEZIG: De heer Kegel (tekstschrijver), de heer Raymakers (regisseur communicatie gemeente Delft)

De heer WEIDE opent de vergadering om 14.00 uur en heet eenieder welkom. In de vorige periode was spreker voorzitter van de commissie Bestuur en Middelen. De regionale journalistiek kwam daar aan de orde. GS hebben besloten om een onderzoek te doen naar de regionale journalistiek in de provincie Zuid-Holland. Het onderzoeksrapport is eind februari 2019 opgeleverd. Het leek hem wenselijk

een bijeenkomst voor de nieuwe Statenleden te houden, waarbij de opstellers van het rapport en de media aanwezig zijn. De Statenleden kunnen aangeven wat zij met de aanbevelingen van professor De Jong willen doen.

- De heer DE JONG deelt mee dat de aanleiding voor het opstellen van het rapport de zorg was om de regionale en lokale journalistiek die in allerlei streken in het land wordt gevoeld. Een concrete aanleiding was de vraag of de advertenties in de huis-aan-huisbladen doorgang moesten vinden. Er zijn taken naar de provincie en de gemeenten overgeheveld, waardoor er op lokaal niveau meer moet worden gecommuniceerd. Daarbij lijken de media een speciale rol te moeten vervullen. Goede lokale nieuwsmedia zorgen ervoor dat de burgers beter op de hoogte zijn van de lokale politiek. Uit onderzoek blijkt dat de lokale media belangrijk zijn. Mensen die dagelijks een lokale krant lezen, zijn eerder geneigd te gaan stemmen bij lokale verkiezingen. De onderzoekers hebben niet alleen met journalisten en de koepelorganisaties gesproken maar dat is ook gebeurd met communicatieprofessionals in deze provincie. Uit onder andere het onderzoek van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek is gebleken dat gratis nieuws een trend is. Inkomsten komen niet meer uit abonnementsgelden maar uit gebruiksgegevens. Er is een verschuiving in de advertentiemarkt. Veel gelden die vroeger bij print terechtkwamen, komen nu online terecht. De inkomsten komen niet terecht bij regionale of lokale media maar bij de mensen die bij Google of Facebook werken of bij andere grote organisaties. De titels in print, oplagen ervan en de fte's van journalisten worden kleiner. Het aantal communicatieprofessionals groeit, terwijl er minder professionele journalisten aan het werk zijn. In de gesprekken die de onderzoeken voerde, werd erkend dat de regionale en lokale journalistiek in nood zijn. Omroep West had in 2003 120 fte's en in 2017 81. Omroep Rijnmond had in 2003 95 fte's en in 2017 75. Het Leidsch Dagblad had in 2003 45 fte's en in 2017 19, terwijl het meer randgemeenten moet bedienen. Er is een duidelijke stijging bij de digitale oplagen van de kranten. Ook bij de regionale omroepen is een stijging van de digitale bezoeken waar te nemen. 47% van de Nederlanders leest nieuws op de smartphone. Dat is 12% meer dan een jaar geleden. Iedere gemeente heeft een regionale of lokale krant. Er zijn twee regionale omroepen actief, namelijk Rijnmond en West. Alle gemeenten, behalve Gorinchem, hebben een lokale omroep. Uit onderzoeken blijkt dat veel mediakanalen klein zijn en dat ze niet allemaal actief zijn. Kranten hebben vaak slechts één katern lokaal nieuws. Regionale omroepen krimpen en bedienen kleinere gemeenten niet genoeg. Media hebben een kleine staf, maar de omroepen hebben veel vrijwilligers. Volgens eigen zeggen, dreigen lokale omroepen om te vallen. In de gehouden interviews kwam naar voren dat een groot aantal communicatieprofessionals vindt dat het aanbod van de regionale en lokale media geen hoge kwaliteit heeft. Ook werd in de gesprekken geconstateerd dat er minder professionele journalisten zijn en dat er meer communicatieprofessionals zijn. Er is wel belangstelling voor lokale journalistiek. Mensen willen weten wat er in hun wijk, stad of dorpen gebeurt, maar zij zijn niet van plan om ervoor te betalen. De onderzoekers hebben vastgesteld dat het verdienmodel van de regionale

en lokale media problematischer wordt. Het is moeilijk om de basiskwaliteit te behouden. In de interviews werd vaak gemopperd over de geringe kwaliteit van de journalistiek. De digitale journalistiek groeit, maar het geld wordt meestal nog met papieren kranten verdiend. De taak van de journalistiek is om aan het publiek duidelijk te maken dat bepaalde dossiers een urgentie hebben om aan te pakken. De bestuurders worden scherper gehouden, indien zij met kritische journalistiek worden geconfronteerd. Over dit punt werden de meeste zorgen uitgesproken. Op basis hiervan hebben de onderzoekers nagedacht over een vorm van steun aan het medialandschap. Hiervoor zijn enkele criteria bedacht.

- De media moeten onafhankelijk kunnen functioneren. De media moeten vooral kleinere gemeenten bedienen, want daar liggen de grootste problemen.
- De eventuele steun van de provincie moet substantieel zijn en moet geen teken van symboolpolitiek zijn.
- De steun moet structureel zijn en moet geen incidentenbeleid zijn. Er moet steun worden gegeven voor minimaal vier jaar. Dan is het de moeite waard voor partijen om te investeren en samenwerkingen aan te gaan.
- De steun moet het speelveld respecteren, bestaande uit de media die door de staat worden betaald en de commerciële media (AD en het Leidsch Dagblad). Beide vormen moeten worden gesteund.
- Er moet worden ingezet op het bevorderen van onafhankelijke, kritische en diepgravende journalistiek.
- Het nieuwsproduct moet beschikbaar worden gemaakt voor het publiek. Het product moet beschikbaar komen voor burgers die niet zijn geabonneerd op de krant.
- De steun moet oog hebben voor groepen die niet goed worden bediend. Hierbij valt te denken aan ouderen en minderheden.
- Goede lokale journalistiek moet dichtbij de gemeenten worden gehouden.

De onderzoekers hebben als oplossing drie scenario's voorgesteld.

- Redactiekracht
- Mediacentrum
- Mediafonds

Bij redactiekracht moet aan structurele toegevoegde arbeidskracht worden gedacht. Arbeidskracht moet worden toegevoegd aan de grootste redactie, omdat die heeft bewezen de grootste overlevingskracht te hebben. Dat houdt het Deense model in. In Denemarken is het al jaren gebruik dat de overheid de media subsidieert. Kleine redacties in kleinere gemeenten profiteren meer van de overheidssteun, wat de bedoeling is.

Bij het mediacentrum moet worden gedacht aan het oprichten van een regionaal nieuwscentrum, een zogenaamde journalistieke hub. De media in de provincie krijgen halffabricaten van het mediacentrum. Die mogen de fabricaten gebruiken en publiceren. Ook kunnen er dingen aan worden toegevoegd. Het mediacentrum is een platform voor samenwerking en scholing. Alle media kunnen ervan profiteren.

Het idee van het mediafonds is dat alle journalisten hier projectvoorstellen kunnen indienen. Voor de beoordeling ervan moet een onafhankelijke commissie worden ingesteld.

De heer DE WAARD merkt op dat bij redactiekraft wordt gesproken over het toevoegen van 1 fte aan de belangrijkste bestaande redacties. Aan de andere kraft wordt gezegd dat er respect voor het bestaande krachtenveld moet zijn. Dit lijkt niet met elkaar overeen te stemmen.

De heer DE JONG antwoordt dat je ervoor kunt kiezen om een gemeente 1 fte te geven. Naarmate er meer geld te vergeven is, kunnen er meer fte's worden ingezet. Alles wat aan één gemeente wordt gegeven, zal zijn invloed hebben op de rest van het medialandschap. Het voordeel kan zijn dat bij de ene gemeente de fte aan de kraft met een bestaande redactie wordt toegevoegd, terwijl de omroep in de andere gemeente een fte krijgt toegewezen.

De heer BRUNING zegt dat het Deense model niet voorschrijft dat er een arbeidsplaats door de provincie wordt toegevoegd, want er kan ook financiële steun aan de twee of drie grootste spelers in een gemeente worden gegeven. De arbeidsplaats moet worden toegevoegd aan de redactie die in een bepaalde gemeente actief is om te voorkomen dat de arbeidsplaats in de plaats komt van een bestaande arbeidsplaats op de redactie.

De heer DE JONG kan zich voorstellen dat bij de verdere uitwerking van het plan besluiten kunnen worden genomen over steun in geld of in de vorm van een fte.

De heer VAN DER LEE merkt op dat de grote uitgevers zullen profiteren van een mediafonds, omdat zij een secretaresse hebben om een aanvraag in te dienen. De kleine lokale media vissen dan achter het net.

De heer DE JONG heeft deze zorg vaak horen uitspreken. Spreker onderschat de kraft en de slimheid van de individuele personen niet. Zij kunnen best een plan maken van anderhalf A4'tje. Het fonds zal begrijpen dat het goed is voor het medialandschap om zulke plannen een kans te geven. De procedure voor de aanvraag van kleinere bedragen moet niet te ingewikkeld zijn.

De heer NIEMAN denkt dat de procedure heel simpel moet worden gehouden. Bij het Leids Mediafonds wordt gevraagd maximaal twee A4'tjes in te dienen, waarin het plan wordt toegelicht. Als de aanvraag meer dan 25.000 euro bedraagt, dan moet er een mondelinge pitch worden gehouden. Het fonds kan dan vragen stellen. Op basis daarvan kan het fonds beter de inhoud van het plan en de haalbaarheid ervan inschatten.

De heer BOOISTER vraagt of halffabricaten nuttig zijn, als er geen omroep of kraft in een gemeente aanwezig is. Gaat de politiek of degene

die een mediafonds beheert niet te veel sturen? Zijn journalisten vrij om zelf een onderwerp te kiezen?

De heer DE JONG weet dat de gemeente Gorinchem geen omroep heeft, maar er zijn daar nog wel geschreven media. Een mediafonds zou de indieners van een plan alle vrijheid moeten geven, maar een fonds kan ook criteria formuleren die niet al te dwingend moeten zijn.

De heer RUIJL geeft complimenten voor het rapport. Daarvoor is met veel partijen gesproken. Positief is dat er een minister is die geld beschikbaar gaat stellen voor lokale en regionale media-initiatieven. Spreker heeft zorgen over de lokale en regionale journalistiek. De sterke lokale partijen zitten nu aan tafel, namelijk de WOS en Sleutelstad. Veel partijen zijn niet aanwezig, omdat zij hiervoor geen menskracht hebben. De partijen moeten met elkaar bekijken hoe zij de lokale en de regionale journalistiek kunnen steunen. In de kleinere gemeenten is het met de lokale journalistiek slecht gesteld. Aan de journalistiek die op basis van het scenario Redactiekracht tot stand komt, kan een keurmerk worden gegeven. Hoe gebeurt dat? Spreker staat structurele steun voor, waarbij regionaal en lokaal wordt samengewerkt.

De heer DE JONG is niet voor een keurmerk. De burger moet toegang hebben tot producten die met behulp van steun zijn gemaakt. Zij hoeven daarvoor niet te betalen. Spreker sluit zich aan bij de opmerking dat de lokale omroepen in de kleinere gemeenten het moeilijk hebben.

De heer SCHUTTENBELD onderschrijft de opvattingen van Omroep West en andere partijen. Het scenario voor een mediacentrum is interessant, ook al zitten daaraan veel haken en ogen. Alle partijen kunnen hun content bij elkaar brengen. Alle burgers van Zuid-Holland kunnen daarvan kennismaken. Het bereik van de content is voor partijen veel hoger. De commerciële partijen willen hun content niet gratis aanbieden. Wie heeft de regie? Hoe komt de financiering bij de partijen terecht? Voor dit scenario ziet spreker kansen, omdat de nieuwsgaring op dit moment niet altijd even efficiënt gaat.

De heer DE JONG merkt op dat niet alle inwoners in Zuid-Holland de stukken te zien krijgen. Het is de bedoeling dat alle media in Zuid-Holland hiervan gebruikmaken. De inwoners van Zuid-Holland kunnen hiervan profiteren. De onderzoekers hebben nog geen uitgewerkt plan voor de plaats van vestiging van het mediacentrum. Ook is nog niet uitgewerkt wie de regie gaat nemen.

De heer BRUNING zegt dat de aanleiding voor het opstellen van het rapport de structurele geldstroom is die de provincie aan de huis-aan-huisbladen gaf. In het verleden werden de lokale en regionale media gesteund door de bijdragen van de provincie en de gemeenten. De gemeenten en de provincie wilden hun berichten bij de burger krijgen. Als de Staten iets willen doen, dan moeten zij niet vergeten dat de provincie en veel gemeenten een structureel budget hadden om de lokale media te

steunen. Het inhouden van de budgetten was vooral voor de huis-aan-huisbladen een aderlating. Een deel van de bijdrage voor het zoeken naar steun van de onafhankelijke journalistiek zat al in de oude budgetten van de provincie en de gemeenten. Er zijn professionals nodig om volwaardig onafhankelijk nieuws te krijgen op lokaal en regionaal niveau.

De heer BOOISTER vraagt of de onafhankelijkheid in het scenario voor een mediacentrum in gevaar komt.

De heer DE JONG antwoordt dat het ANP ook een selectie maakt van het nieuws van de dag. Een medium hoeft de selectie niet op te nemen. Er moeten goede mensen in de redactie van het mediacentrum worden aangenomen die uit de verschillende delen van de provincie komen en die hun belangen in de gaten houden. In de provincie Zuid-Holland lopen veel goed opgeleide journalisten rond.

De VOORZITTER vraagt welke huis-aan-huisbladen de Persgroep verspreidt.

De heer VAN DER LEE antwoordt dat de Persgroep de Posthoorn in Den Haag, de Havenloods in Rotterdam en de Stem van Dordt in Dordrecht uitgeeft. In de provincie Zuid-Holland heeft de Persgroep dertig huis-aan-huisbladen. De laatste maanden wordt de ja-ja-sticker waargenomen. Die zijn bedoeld om folders te weren. Dat lijkt ertoe te leiden dat in sommige gemeenten de huis-aan-huisbladen niet meer in de brievenbus mogen worden gedaan. Dat moet geen ontwikkeling worden, waardoor de lokale media nog verder worden belemmerd. De CdK bezoekt volgens een rooster eens in de zoveel jaar bepaalde gemeenten. Hij zou misschien bij zijn bezoeken de rol van de lokale media als vast agendapunt kunnen laten opnemen.

De heer DE JONG is niet op de hoogte van de recente ontwikkeling die de Persgroep zorgen baart.

De VOORZITTER meldt dat er afmeldingen zijn binnengekomen van Barry Raymakers van de gemeente Delft en van Kor Kegel, tekstschrijver. Kor Kegel heeft jarenlang impressies gegeven van de maandelijkse Statenvergadering. Daarmee is hij gestopt, maar hij wil nog een vraag stellen aan de onderzoekers, namelijk waarom lokale experimenten met inschakeling van journalisten en tekstschrijvers van gemeenten worden genoemd, terwijl het experiment van de provincie Zuid-Holland met inschakeling van hem niet is genoemd of is onderzocht.

De heer DE JONG heeft in gesprekken gehoord dat dit aan de orde was. In het rapport is aandacht besteed aan het feit dat notulisten of verslaggevers worden aangesteld die neutrale notulen van dit soort bijeenkomsten maken. Daarvan is nog geen officiële evaluatie geweest, maar zij houden het kort vol of worden door de politiek ontslagen. De onafhankelijke journalistiek lijkt niet goed samen te gaan met de door de gemeenteraad betaalde notulist. Uit de reacties die de onderzoekers

erover hebben gekregen, hebben zij niet de vrijheid gevoeld om dit als een serieus scenario te schetsen.

De heer HAASNOOT heeft in 2017 het idee geopperd om een nieuwsfabriek te maken die wordt gesubsidieerd. Dat idee komt nu terug en heet mediacentrum. Spreker heeft toen voorgesteld om Omroep West hiermee te belasten. Is dit idee aan de orde gekomen?

De heer DE JONG kent de GPD. Het is jammer dat dit persbureau is opgeheven. De suggestie van de heer Haasnoot is interessant, maar heeft als nadeel dat het mediacentrum bij één mediumpartij wordt ondergebracht. Hoe moet dan het gelijke speelveld intact blijven?

De heer HAASNOOT denkt dat er nog meer waarborgen kunnen worden aangebracht om de onafhankelijkheid te behouden. Omroep West is nu ook al volledig gesubsidieerd. Het is het beste om een mediacentrum bij een bestaande organisatie onder te brengen. Een nieuwe organisatie in het leven roepen, is duurder.

De heer DE JONG denkt dat het vaak efficiënter is om aan te haken bij een bestaande omgeving of infrastructuur.

De heer VAN HEMERT heeft het gevoel dat de media niet op één lijn zitten. Misschien kunnen er een paar A4'tjes worden gemaakt, waarover zij het wel met elkaar eens zijn. Het is interessant om de neerwaartse spiraal bij het AD en de Telegraaf te zien. Het lezersaantal van Trouw en het FD blijft gelijk. In het rapport las hij ook dat het aantal fte's bij Radio West in de periode 2003-2017 gehalveerd is. Heeft dit gevolgen voor de kwaliteit? Als Omroep West of Rijnmond een nieuwfabriek kan worden, hoeft niet aan fondsen te worden gedacht. Het probleem bij de huis-aan-huisbladen is niet alleen de nee-nee-sticker maar ook de uiterst slechte bezorging.

De heer DE GROOT leest in het rapport dat de kwaliteit van de lokale media niet is onderzocht. Spreker ziet een spanning tussen nieuwsoutlets en geen onderzoek doen naar de kwaliteit. In het rapport zijn de social media niet meegenomen. Het traditionele mediabedrijf heeft geen monopolie voor het verspreiden van nieuws. Burgerjournalistiek komt spreker niet tegen.

De heer DE JONG zegt dat in het overzicht de social media zijn besproken. De allerkleinste zijn niet meegenomen, omdat die deel uitmaken van een volatiel landschap met snelle veranderingen daarin. In Rotterdam bestaat Vers Beton. Sleutelstad is actief op Facebook. Die ontwikkelingen zijn er wel en zijn talrijk. Soms worden die sites door professionele journalisten gemaakt, maar vaak ook niet. In de conclusies in het rapport is de strekking van de onderzoeken van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek verwerkt. In allerlei gesprekken is erover gesproken. Een volledig beeld van de social media is niet gegeven, omdat dit buiten de begroting en de duur van de opdracht lag.

Een onderzoek naar de kwaliteit van de lokale media is niet gedaan wegens een te groot beslag op de financiële middelen en de beperkte tijdsspanne voor het onderzoek. Spreker deelt de zorgen over de bezorging van de huis-aan-huisbladen. Hij kan zich voorstellen dat in de loop van de tijd de media zich in meerderheid in twee voorstellen kunnen vinden.

Mevrouw HIJINK denkt dat het niet mogelijk is om een blauwdruk van het medialandschap te maken. Er moet naar de verschillen tussen de plattelandsgemeenten worden gekeken. Ook moet naar de samenwerking tussen die gemeenten worden gekeken. De nieuwsvoorziening is daar heel anders dan in de steden. De PvdA vindt gratis nieuwsvoorziening, die betrouwbaar en onafhankelijk is, heel belangrijk. Ouderen die de huis-aan-huisbladen aandachtiger lezen dan andere bevolkingsgroepen, zijn voor haar fractie heel belangrijk. Het is voornamelijk dat het opdrachtgeverschap in een mediafonds goed wordt georganiseerd en dat het fonds een structureel karakter krijgt. De criteria moeten zo simpel mogelijk worden gehouden.

De heer DE JONG denkt dat de ervaringen van mevrouw Hijink met dergelijke fondsen goed kunnen worden gebruikt. De criteria moeten niet te complex worden gemaakt. Van het Leidse Mediafonds kan veel worden geleerd.

De heer MINDERHOUT leest uit het rapport dat er een onafhankelijke en kritische pers moet zijn. Ook wordt geconstateerd dat de kwaliteit van de huis-aan-huisbladen steeds schraler wordt, terwijl dit de voornaamste nieuwsbron is voor de lager geletterde mensen. Moeten die twee constatering niet als twee aparte problemen worden beschouwd?

De heer DE JONG antwoordt dat met de oplossingen die de onderzoekers voorstellen, de huis-aan-huisbladen niet altijd zijn geholpen. Het hangt van hun kracht en creativiteit af om plannen bij het mediafonds in te dienen. De meest professionele media zullen dit gemakkelijker doen, omdat zij medewerkers hebben die hoger zijn opgeleid of meer tijd hebben voor algemene zaken. De huis-aan-huisbladen hebben specifieke problemen en zij zullen regelmatig achter het net vissen, indien het geld uit het mediafonds naar het grootste medium in een gemeente gaat.

De heer ROGIER wil in de verdere behandeling van het rapport de rol van de social mediakanalen bekijken. Er komen steeds meer journalisten die dit medium gebruiken. De provincie moet afwegen waarop zij gaat inzetten. Misschien kan er tot een mix van scenario's worden gekomen. Die huis-aan-huisbladen stimuleren burgers om in de samenleving te participeren. In de komende tijd wil spreker de nadruk leggen op de lokale functie van de kleine huis-aan-huisbladen.

De heer DE JONG denkt dat er moet worden nagedacht over de manier waarop de media de ouderen kunnen blijven informeren. De bladen

zullen moeten overgaan op online nieuwsvoorziening. Daar gaat het steeds meer naartoe.

Mevrouw WILKESHUIS denkt ook dat er op een mix van scenario's zal worden uitgekomen. Hoe gaan andere provincies met deze problematiek om?

De heer DE JONG antwoordt dat Zuid-Holland een totaal andere provincie is. De situatie is onvergelijkbaar. In Drenthe is een onderzoek gedaan naar de lokale media in kleinere gemeenten. De provincie Noord-Brabant is niet erg ambitieus. Die provincie heeft een fonds ingericht, waarmee een beperkt bedrag is gemoeid. Spreker is benieuwd wat dat gaat opleveren. Omroep Friesland is een fonds begonnen en er zijn mooie projecten uit voortgekomen. Er is een politieke discussie ontstaan over de waarde van het fonds. Er deden te weinig partijen aanvragen bij het fonds in verband met te ingewikkelde criteria. Men wilde het geld vervolgens een andere bestemming geven. Daarover wordt op dit moment nog vergaderd.

Mevrouw HOOGERWERF deelt mee dat voor haar fractie de functie van media en journalistiek evident zijn als waakhond voor een gezonde democratie. De geprinte media leveren een probleem op voor het milieu. Haar fractie zou liever meer gebruikmaken van digitale media zonder dat de onafhankelijkheid van de pers wordt aangetast. Heeft de onderzoeker nog aanbevelingen voor de zwakke groeperingen in de samenleving?

De heer DE JONG antwoordt dat de online media steeds meer tot ontwikkeling komen. Van veel hoofdredacteurs hoort spreker dat papier de mensen nog steeds het gevoel geeft dat zij iets in handen hebben, waarvoor zij geld overhebben. De NRC gelooft nog steeds serieus in papier. Mensen zijn nog niet zo gemakkelijk bereid om geld uit te geven voor abonnementen op online media. Het gebeurt wel maar minder dan vijftien jaar geleden werd gedacht.

Mevrouw KASBERGEN vraagt of de onderzoeker naar mogelijkheden voor regionale samenwerking of fusie heeft gekeken.

De heer DE JONG heeft gekeken naar enkele samenwerkingsprojecten, zoals de streekomroepen. De WOS is een succesvol voorbeeld van een samenwerkingsverband. Veel partijen zijn niet enthousiast over samenwerking. Zij zeggen dat samenwerking alleen gaat gebeuren als er heel veel geld beschikbaar is en het echt niet anders kan.

De heer SCHONEWILLE merkt op dat PS niet over een verdienmodel van een bedrijf of organisatie gaan. Als oude media afnemen en nieuwe media toenemen, dan hoeven PS geen financiële steun te verlenen. Spreker vindt dat de pers onafhankelijk moet zijn. De provincie vraagt dat ook. Hij kan zich voorstellen dat een nieuwsfabriek zich richt op gewone verslaglegging en berichtgeving naar inwoners toe. Onderzoekende journalistiek moet op een andere manier vorm krijgen. Om als Statenlid

de controlerende rol te kunnen vervullen, vindt hij de laatste vorm van journalistiek interessanter.

De heer DE JONG is erachter gekomen dat het verdienmodel problematisch is. Op een gegeven moment is er een heel karig medialandschap. Dat valt in de VS te zien. Grote gebieden hebben geen serieuze journalistiek. Daar zijn problemen met fake news en zijn er machthebbers die tamelijk gemakkelijk hun gang kunnen gaan. De media willen zelf besluiten of het moment goed is om er een verhaal over te maken. Ook kunnen er procedures zijn die misschien voor Statenleden belangrijk zijn, maar waarover geen verhaal is te schrijven, waarvoor lezers kunnen worden gevonden. Media hebben ook aangegeven geen mensen te hebben om vergaderingen van de provincie te volgen of hun rapporten te lezen. De journalistiek zou meer kunnen doen met onderwerpen die in de provincie worden besproken en voor de burgers belangrijk zijn. Spreker zal over de onderzoekende journalistiek nadenken. Er is bij de journalisten gebrek aan tijd om zaken uit te spitten. Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek kan aanvragen voor onderzoek naar bepaalde zaken honoreren.

De heer SANDMANN vraagt naar het voordeel van provinciaal beleid voor de media. Kan het niet beter landelijk worden aangepakt?

De heer DE JONG zegt dat dit een vraag is die aan alle mensen is gesteld. De meerderheid van de ondervraagden vond dat het beleid op alle niveaus moet worden gevoerd, omdat het een serieus probleem is. Ook werd er gezegd dat er op provinciaal niveau verhalen worden gemaakt en er problemen zijn die gemeente overstijgend zijn, maar die niet interessant genoeg zijn de voor landelijke media. Misschien is Zuid-Holland de voortrekker die de minister over de streep haalt om dit punt serieus te nemen.

De VOORZITTER wil zelf een paar technische vragen stellen.

Mevrouw VAN AELST vindt dat hij dit in de rol van voorzitter niet kan doen.

De VOORZITTER stelt geen vragen, omdat de SP vindt dat zijn voorzitterschap vragen stellen in de weg staat. Hij kan de vragen ook na de vergadering stellen. Spreker merkt op dat de Statenleden naar hun eigen fractie gaan om de inhoud van het rapport te bespreken. Het onderwerp komt in de Staten terug. Elk Statenlid kan met de gedeputeerde die verantwoordelijk is voor het mediabeleid in gesprek gaan. De Staten bepalen hoe met het onderwerp verder moet worden gegaan.

De heer VAN HEMERT vraagt hoe het staat met de ontwikkelingen van NPO 3 en Omroep West.

De heer RUIJL deelt mee dat de minister in de Kamerbrief voorstelt om NPO3 beschikbaar te stellen voor de regionale omroepen. De regionale omroepen zijn daarmee erg blij, omdat zij op een slechte manier door de kabels worden bediend. Omroep West wil graag dat het mediacentrum er komt. De expertise stelt spreker graag beschikbaar. Het moet wel een onafhankelijk orgaan worden, omdat het over vertrouwen en draagvlak gaat. Burgerjournalistiek alleen gaat niet, omdat onderzoek naar de feiten moet worden gedaan. Daarvoor is tijd en energie nodig. Dat levert burgerjournalistiek niet. De kwaliteit van de journalistiek is er niet beter op geworden, gezien het aantal journalisten bij de verschillende media. Spreker nodigt de commissie uit om naar Omroep West te bezoeken om kennis op te doen.

De heer BRUNING vindt het hoopvol dat de NDP Nieuwsmedia heeft gepleit voor een stimuleringsregeling voor jonge journalisten. Dat komt in de richting van de redactiekraacht. Social media en digitale media zijn twee verschillende dingen. Onder social media valt alles wat het domein is van onder andere Twitter en Facebook. Die hebben niets met onafhankelijke journalistiek te maken. Die distribueren alle meningen, terwijl het hier moet gaan om wat onafhankelijke media toevoegen. Spreker begrijpt de zorg van de PvdD dat print het milieu belast, maar er moet voor worden gezorgd dat de inhoudelijke journalistiek van die zorg niet het slachtoffer wordt. De journalistiek is juist bezig om de digitale slag te gaan maken.

De heer BOOISTER staat het scenario van de redactiekraacht voor.

De heer SCHUTTENBELD adviseert de Statenleden om de regio's, gebieden en lokale gebieden uit te nodigen met eigen initiatieven te komen. Als de media elkaar in een gebied weten te vinden, dan moeten die initiatieven worden gehonoreerd. Hebben de Staten hiervoor een budget?

De VOORZITTER merkt op dat er in Zuid-Holland nog geen college is. De Statenleden bepalen of zij hiervoor een budget willen vrijmaken.

De heer MINDERHOUT denkt dat het voor de Persdienst en het AD het gemakkelijkst is als de provincie weer gaat adverteren. Er zijn nog meer partijen die minder adverteren. Hoe wordt hierop ingespeeld? Kan de provincie op een creatieve manier reageren op het nieuwe aanbod?

De heer VELDHUIJZEN zegt dat de krant het moet hebben van de betalende abonnee. Vroeger kwamen de inkomsten voor 30% uit abonnementen en de rest kwam uit advertenties. Nu is het andersom. Het AD wordt uitgebreid van nieuwsbron tot mediabedrijf. Onlangs is Independer aangekocht. Dat is een manier om zo lang mogelijk onafhankelijke journalistiek te bedrijven. De commerciële media hebben nooit subsidie ontvangen. Langzamerhand denkt spreker dat die partijen ook subsidie moeten kunnen vragen. De vraag is hoe structureel een bijdrage van de provincie is en hoeveel tijd het kost om een aanvraag in

te dienen. Het AD heeft een kleine politieke talkshow Spuigasten. De productie verloopt via een fonds. Het bevalt en het is leuk om te doen, maar het levert niets op.

De VOORZITTER verwelkomt de CdK en bedankt de aanwezigen voor hun aanwezigheid. Hij sluit de vergadering om 16.10 uur.